

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Frázová slovesa v italštině a jejich české protějšky v paralelním korpusu Intercorp

Diplomantka: Bc. Denisa Gabrišková

Pracoviště: Ústav romanistiky FF JU v Českých Budějovicích

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

Rozsah: 96 stran vč. bibliografie

Autorka si v předkládané diplomové práci stanovila za cíl analyzovat vzorek tzv. frázových sloves (verbi sintagmatici) z korpusu Intercorp a všimnout si zejména jejich možných českých ekvivalentů. Jde o téma navýsost aktuální – o frázových slovesech se v italské lingvistice intenzivně diskutuje teprve od 90. let minulého století, vznikají první lexikografická zpracování a kontrastivní práce s češtinou zatím chybí.

V první části práce (kap. 2-4) se autorka především pokusila vymezit pojem italského frázového slovesa (f.s.), popsat vlastnosti a specifika těchto sloves, porovnat je s frázovými slovesy v jiných jazycích (zejména v angličtině) a shrnout hypotézy o jejich vzniku. Velmi pozitivní je, že pracuje s relevantními prameny – podařilo se jí shromáždit patrně všechny zásadní studie k tomuto tématu pro italštinu – a cizojazyčné prameny většinou správně chápe a interpretuje. Nedostatky vidím naopak v tom, že práci chybí promyšlená struktura a zacházení s prameny je samo poněkud chaotické, takže dané pasáže spíše připomínají koláž zajímavých výpisků než koherentní odborný text. Pokud jde o strukturu: v kap. 2.1. „Charakteristika [frázových sloves]“ (s. 11) najdeme (nesystematicky) shrnutou prakticky celou teorii, která se pak znovu vrací v podkapitolách následujících: v oddíle 2.3 nazvaném Klasifikace (s. 21-24) jsou pasáže věnované charakteristice f.s. (s. 23-24), naopak chybí syntaktická klasifikace figurující v oddíle předchozím (s. 11-14); oddíl věnovaný „vymezení [f.s.]“ (s. 24) měl být na začátku (nejprve je třeba něco vymezit a pak to lze klasifikovat), ale vlastní vymezení f.s. v tomto oddíle ostatně chybí. Pokud jde o práci s prameny, ilustrativní je např. pasáž na s. 13 zahrnující příklady 5-12 (odst. 1-3); jednak je parafráze špatně označená (na konci prvního odstavce je odkaz na encyklopedii Treccani, ale ve skutečnosti parafráze pokrývá všechny tři odstavce vč. příkladů), ale především je vytržena z kontextu: v originále šlo o sémantickou klasifikaci sloves v konstrukcích typu „f.s.“ a autorka vypustila začátek, kde se tvrdí, že nejčastějšími slovesy v těchto konstrukcích jsou obecná pohybová slovesa typu *andare*, *venire*, *tirare* a *mandare*,¹ autorka tedy přebrala pouze část klasifikace bez nějakého úvodu či návaznosti na svůj předchozí text (který se týká syntaktické klasifikace sloves).

Druhá část práce věnovaná excerpcím z Intercorpu přináší podnětný empirický materiál. Autorka vyhledávala frekventované kombinace libovolných sloves následovaných dvaceti „částicemi“, které jsou podle Iacobiniho a Masiniové (2006) typické pro italská f.s. Všechny kombinace v práci popsala a zaznamenala různé překlady, které Intercorp nabízí. Zde je třeba jen upozornit, že při registrování překladů je nutné prozkoumat i širší kontext, nikoli pouze přebírat data z korpusu. Např. pro *fare avanti* (s. 45) nabízí autorka jako jeden z překladů *stát o někoho*, což se zdá podezřelé. V Intercorpu skutečně najdeme pár *"Nessuna altra donna si era fatta avanti"* s českým překladem „Žádná jiná žena o něj nestála.“, avšak teprve širší kontext ukáže, že danou větu je třeba číst jako: *žádná jiná žena [než tato lesbická matka dvou dětí] neměla odvahu usilovat o místo arcibiskupa*.²

Autorce se tak v zásadě podařilo naplnit cíle práce, ale text má současně řadu nedostatků. Za největší slabinu považuji fakt, že sám pojem f.s. není v práci přijatelně vymezen (škoda, že nejsou systematicky uplatňovány testy ze s. 36), což je patrné zejména v kapitole o nefrazeologických slovesech (s. 77 a násl.), kde si text protirečí. Pro ilustraci: např. kombinaci *essere fuori* hodnotí autorka jako nefrázové sloveso (s. 79). Avšak takto souhrnně asi nelze vyřešit různé syntaktické struktury, v nichž se tato

¹ I verbi sintagmatici sono per lo più verbi di movimento generici e di alta frequenza, sia intransitivi, come *andare* e *venire* in (1) e (2), sia transitivi, come *tirare* e *mandare*.

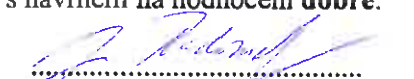
² Cf. <https://voxeurop.eu/cs/content/article/3339241-homosexualni-pary-v-sutanach>

kombinace objevuje – např. *essere fuori commercio, essere fuori città, essere fuori di casa, essere fuori (di testa), essere fuori portata d'orecchio, essere fuori questione*, apod. Zde by bylo namíště prát se i po různém slovnědruhovém statusu prvku „fuori“, který autorka nazývá částicí, adverbium či předložkou, aniž by v tom byl nějaký zjevný systém (viz např. nejasný odstavec na s. 24 dole o prozodické soudržnosti, kde se mluví o „příslovci“ a „částici“, přičemž oba pojmy jsou patrně užity jako synonyma).

Po formální stránce práce odpovídá požadavkům.

Závěr:

Předkládanou diplomovou práci doporučuji k obhajobě s návrhem na hodnocení **dobře**.

.....
doc. PhDr. Jan Radimský, Ph.D.

V Českých Budějovicích, dne 14. ledna 2019